

افزایش بازدهی آب راهکاری برای کنترل هزینه های تمام شده کشاورزی

امیرحسین طالبی^{۱*}، حسین پایا^۲

^۱ مدیر آب و فاضلاب هوراند، شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی

^۲ معاون مالی و پشتیبانی شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی

* شماره تلفن همراه: ۰۹۱۶۱۰۰۱۱۰۱، پست الکترونیکی: h.talebi88@ms.tabrizu.ac.ir

چکیده

شرط لازم و کافی اصلاح الگوی مصرف آب، تبیین و تعیین قیمت واقعی و ارزش تمام شده تولید یک مترمکعب آب در اقتصاد است. تا زمانی که قیمت استحصال واقعی نباشد، ارزش حقیقی این کالای حیاتی مشخص نمی شود. در این مقاله به بررسی راه کارهایی عملی در جهت اصلاح الگوی مصرف آب در بخش کشاورزی و تعیین جایگاه ویژه اقتصاد آب در این بخش پرداخته شده است.

علی رغم عدم توجه بخش کشاورزی به مساله مهم اقتصاد آب، باید اذعان داشت که هم اکنون آب به عنوان مهم ترین نهاده ی کشاورزی مطرح است. در حال حاضر بخش کشاورزی نقش حیاتی در اقتصاد ایران دارد، به طوری که حدود ۲۰٪ از تولید ناخالص ملی، ۲۵٪ از اشتغال، ۸۵٪ از تامین امنیت غذایی، ۱۸٪ از صادرات غیرنفتی و ۹۰٪ از مواد اولیه ی مورد مصرف در صنعت را تامین می کند. یکی از عوامل اصلی و محدود کننده ی توسعه ی بخش کشاورزی ایران، آب است که در صورت محدود نبودن آب حدود ۳۰ تا ۵۰ میلیون هکتار از زمین های کشور قابل کشت است. مقدار آبی که هم اکنون در کشور استحصال می شود در حدود ۹۰ میلیون متر مکعب است (معادل ۳٪ کل آب استحصال جهانی)، ولی بیش از ۷۰٪ این آب به دلیل بازده پایین آبیاری در کشور به انجای مختلفی همچون تبخیر و تعرق و ... به هدر می رود.

کلمات کلیدی: بازدهی، آب کشاورزی، هزینه، بهره وری، اقتصاد آب.